

**Tarımsal kaynaklardan gelen nitratların neden olduğu kirlenmeye karşı suların
korunması Hakkında 12 Aralık 1991 tarihli KONSEY DİREKTİFİ
(91/676/EEC)**

AVRUPA TOPLULUĞU KONSEYİ

Avrupa Topluluğunun kuruluş Anlaşmasını, özellikle bu Anlaşmanın 130. maddesini dikkate alarak;

Komisyonun gelen teklifi dikkate alarak¹,

Avrupa Parlamentosunun görüşünü dikkate alarak²,

Ekonomik ve Sosyal Komitenin görüşünü dikkate alarak³,

Üye Devletlerin bazı bölgelerinde suyun nitrat içeriği artmakta ve halen içme suyu temini amaçlı yerüstü sularının gerekli kalitesi hakkında 16 Haziran 1975 tarih ve 75/440/EEC sayılı Konsey Direktifinin⁴ 79/869/EEC sayılı Direktifle⁵ değiştirilmiş halinde ve insani kullanım amaçlı suyun kalitesi hakkında 15 Temmuz 1980 tarih ve 80/778/EEC sayılı Konsey Direktifinde⁶ konulan standartlara kıyasla halen yüksek düzeydedir,

Avrupa Ekonomik Topluluğu dördüncü eylem programı⁷ Komisyonun çiftlik hayvanları atık sularının yayılması yada boşaltımından ve gübrelerin aşırı kullanımından doğan su kirlenmesinin kontrolü ve azaltılması hakkında bir Direktif için taslak hazırlama niyetinde olduğunu göstermiştir;

Komisyonun “ortak tarımsal politika için perspektifler” başlıklı taslağında belirlenen ortak tarımsal politikanın reformu göstermiştir ki, nitrojen içeren gübrelerin kullanımı Topluluk tarımı için gereklidir, gübrelerin aşırı kullanımı bir çevresel risk oluşturmaktadır ve yoğun çiftlik hayvanı üretiminden doğan sorunun kontrolü için ortak eylem gereklidir ve tarımsal politika çevresel politikaları daha fazla dikkate almalıdır;

Konseyin Kuzey Denizi ve Diğer Topluluk Sularının Korunması hakkında 28 Haziran 1988 tarihli Kararı⁸ Komisyonu Topluluk düzeyinde önlemler için teklifler sunmaya davet etmektedir;

Topluluk sularını etkileyen dağılım kaynaklarından doğan kirlenmenin ana nedeni tarımsal kaynaklardan gelen nitratlardır;

Bu nedenle insan sağlığını, canlı kaynakları ve su ekosistemlerini korumak ve suyun diğer meşru kullanımlarını korumak, tarımsal kaynaklardan gelen nitratların neden olduğu veya başlattığı su kirlenmesini azaltmak ve daha fazla kirlenmeyi önlemek gereklidir; bu amaçla bütün nitrojen bileşiklerinin depolanması ve toprağa uygulanması ve belli arazi yönetim uygulamalarına ilişkin önlemler alınması önemlidir;

Bir Üye Devletteki nitratlarda bağlı olarak su kirlenmesi diğer Üye Devletlerdeki suları etkileyebileceği için, 130. maddeye uygun olarak Topluluk düzeyinde eylem gereklidir;

İyi tarımsal uygulamaları teşvik etmek yoluyla, Üye Devletler bütün sular için gelecekte kirlenmelere karşı genel bir koruma düzeyi sağlayabilirler;

Nitrojen bileşiklerinden kaynaklanan kirlenmeye karşı korunmasız sulara aktığı belli bölgeler özel koruma gerektirir;

Üye Devletlerin korunmasız bölgeleri belirlemeleri ve korunmasız bölgelerdeki nitrojen bileşiklerinden kaynaklanan su kirlenmesini azaltmak için eylem programları oluşturmaları ve uygulamaları gereklidir;

¹ OJ C 54, 3.3.1989, s.4 ve OJ C 51, 2.3.1990, s.12

² OJ C 158, 26.6.1989, s.487

³ OJ No C 159, 26.1989, s.1

⁴ OJ No L 194, 25.7.1975, s.26

⁵ OJ No L 271, 29.10.1979, s.44

⁶ OJ No L 229, 30.8.1980, s.11

⁷ OJ No C 328, 7.12.1987, s.1

⁸ OJ No C 209, 9.8.1988, s.3

Bu gibi eylem programları bütün nitrojen içeren gübrelerin araziye uygulanmasını sınırlayacak önlemler içerecek ve özellikle çiftlik hayvanı gübresinin uygulanması için spesifik limitler belirleyecektir;

Önlemlerin etkili olmasını sağlamak için suları izlemek ve nitrojen bileşiklerine dair referans ölçüm metodları uygulamak gereklidir;

Belli Üye Devletlerde hidrolojinin, koruma önlemlerinin su kalitesinde iyileşme sağlayabilmesi için uzun yıllar gerektirebilecek durumda olduğunu kabul edilmiştir;

Komisyon bu Direktifin uygulanması ve bu Direktifin bilimsel ve teknik gelişmeler adaptasyonu için yardımcı olacak bir komite kurulmalıdır;

Üye Devletler bu Direktifin uygulanmasına ilişkin olarak raporlar hazırlamalı ve Komisyona sunmalıdır;

Komisyon bu Direktifin Üye Devletler tarafından uygulanması hakkında düzenli olarak rapor vermelidir,

(BU NEDENLERLE KONSEY) ŞU DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR;

Madde 1

Bu Direktifin amacı:

- tarımsal kaynaklardan gelen nitratların neden olduğu yada başlattığı su kirlenmesini azaltma ve bu kirlenmenin daha fazla ilerlemesini önlemektir.

Madde 2

Bu Direktifin amaçları bakımından:

- “yer altı suyu”: yeryüzü yüzeyinin altında doygunluk kuşağında bulunan ve toprak yada toprak altıyla doğrudan temas halinde olan bütün sular anlamındadır;
- “Tatlı su”: doğal olarak ortaya çıkan, düşük tuz konsantrasyonuna sahip, sıklıkla içme suyu üretmek için alınmaya ve arıtmaya uygun kabul edilebilen su anlamındadır;
- “Nitrojen bileşiği” gazlı moleküler nitrojen hariç, nitrojen içeren herhangi bir madde anlamındadır;
- “Çiftlik hayvanları” kullanma yada gelir elde etmek için bulundurulmuş bütün hayvanlar anlamındadır;
- “Gübre” bitki üretimini güçlendirmek için arazi üzerinde kullanılan bir nitrojen bileşiği yada nitrojen bileşikleri içeren madde anlamındadır; çiftlik hayvanı gübresi, balık çiftlikleri artıkları ve kanalizasyon artığını da içerebilir;
- “Kimyasal gübre” bir endüstriyel işlemlerle üretilen herhangi bir gübre anlamındadır;
- “Çiftlik hayvanı gübresi” çiftlik hayvanları tarafından çıkarılan atık ürünler yada, hatta işlenmiş halde olsa bile, çiftlik hayvanları tarafından çıkarılan atık ürünlerle çöpün karışımı anlamındadır;
- “Araziye uygulama” materyallerin araziye, ya arazinin yüzeyine yayma, içine enjekte etme, arazi yüzeyinin altına yerleştirme yada arazinin yüzey katmanlarıyla karıştırma anlamındadır;
- “eutrophication” ilgili suyun kalitesini ve su içinde mevcut organizmaların dengesinde istenmeyen bir rahatsızlık üretecek şekilde hızlandırılmış yosun büyümesi yada daha yüksek bitki yaşamı formlarına neden olacak şekilde nitrojen bileşikleriyle zenginleştirilmesi anlamındadır;
- “kirlenme” nitrojen bileşiklerinin tarımsal kaynaklardan, doğrudan yada dolaylı olarak, su çevresine, sonuçları insan sağlığı için tehlike, canlı kaynaklara ve su ekosistemlerine zarar, yaşam kolaylıklarına zarar veren yada suyun diğer meşru kullanımlarına müdahale eden boşaltımı anlamındadır;
- “korunmasız bölge” 3 (2). Madde hükümlerine göre belirlenmiş bir bölge anlamındadır.

Madde 3

1. Kirlenmeden etkilenen ve eğer 5. maddeye göre önlem alınmazsa kirlenmeden etkilenecek olan sular, EK I'de belirlenen kriterlere uygun olarak Üye Devletler tarafından belirlenecektir.
2. Üye Devletler bu Direktifin tebliğini izleyen iki yıllık dönem içinde, kendi toprakları içindeki 1. paragrafa göre belirlenen bütün sulara süzülen ve kirlenmeye katkıda bulunan bütün bilinen alanları korunmasız bölgeler olarak belirleyeceklerdir. Bu ilk belirlemeye ilişkin olarak altı ay içinde Komisyona bilgi verecektir.
3. Bir Üye Devlet tarafından 1. paragrafa göre belirlenen herhangi bir suyun, bir başka Üye Devletin sularından kendi sularına doğrudan yada dolaylı olarak süzülen kirlenmeden etkilenmesi halinde, suları etkilenen Üye Devletler diğer Üye Devletleri ve Komisyonu konu hakkında uyaracaklardır.

İlgili Üye Devletler, Komisyonla uyum halinde, sözkonusu kaynakların ve etkilenen suları bu Direktife uygunluğu sağlamak amacıyla korumak için alınacak önlemlerin uyum içinde belirlenmesini organize edeceklerdir.

4. Üye Devletler korunmasız bölge belirlemelerini, en az her dört yılda bir önceki belirleme esnasında öngörülmeven değişiklikler ve faktörleri dikkate alarak, gözden geçirecek, eğer gerekiyle revize edecek yada ilave yapacaktır. Komisyona belirlemelerde yaptıkları değişiklikler yada ilaveler hakkında altı ay içinde bilgi vereceklerdir.
5. Üye Devletler, kendi topraklarının tamamında bu Direktife uygun olarak 5. maddede belirtilen eylem programları oluştur ve uygularlarsa, spesifik korunmasız bölge belirleme yükümlülüğünden muaf tutulacaklardır.

Madde 4

1. Bütün sularda kirlenmeye karşı genel bir korunma düzeyi sağlamak amacıyla, Üye Devletler, bu Direktifin tebliğinden itibaren iki yıllık dönem içinde şunları yapacaklardır:
  - (a) Çiftçiler tarafından gönüllü olarak uygulanmak üzere, en azından EK II A'da sözü edilen unsurları içine alan hükümler içeren iyi tarımsal uygulama kuralı yada kuralları oluşturmak;
  - (b) Çiftçiler için eğitim ve bilgilendirme sağlanması, iyi tarımsal uygulama kural(lar)ının uygulanmasının teşviki dahil, gerekli olan yerlerde bir program oluşturmak.
2. Üye Devletler Komisyona kendi iyi tarımsal uygulama kurallarının detaylarını sunacaklar ve Komisyon 11. maddede atıfta bulunulan rapora bu kuralları dahil edecektir. Aldığı bilgilerin ışığında Komisyon, eğer gerekli görürse, Konseye uygun teklifler yapacaktır.

Madde 5

1. 3 (2). Maddede atıfta bulunulan ilk belirleme yada 3 (4). Maddede atıfta bulunulan her bir ilave belirlemeden itibaren bir yıl içinde, Üye Devletler, 1. maddede belirlenen amaçların gerçekleştirilmesi maksadıyla, belirlenmiş korunmasız bölgelere ilişkin olarak eylem programları oluşturacaklardır.
2. Bir Üye Devletin topraklarındaki bütün korunmasız bölgelere ilişkin olarak bir eylem programı bulunabilir yada Üye Devletin gerekli olduğunu değerlendirmesi halinde, farklı korunmasız bölgeler yada bölge bölümleri hakkında farklı programlar oluşturabilir.

3. Eylem programları şunları dikkate alacaktır:
  - (a) Tarımsal ve diğer kaynaklardan gelen göreceli nitrojen katkılarına atıfta bulunanlar başta olmak üzere mevcut bilimsel ve teknik datayı;
  - (b) İlgili Üye Devletin ilgili bölgelerindeki çevresel şartları.
4. Eylem programları hazırlanmalarından itibaren dört yıl içinde uygulanacak ve aşağıdaki zorunlu önlemlerden oluşacaktır:
  - (a) EK III'teki önlemler;
  - (b) Üye Devletlerin 4. maddeye uygun olarak hazırladıkları iyi tarımsal uygulama kural(lar)ında tanımladıkları önlemleri, EK III'deki önlemler tarafından yürürlükten kaldırılanlar hariç,
5. Üye Devletler ilave olarak, eylem programları çerçevesinde, başlangıçta yada eylem programlarının uygulanmasında kazanılan deneyimin ışığında, 4. paragrafta yer alan önlemlerin 1. maddede belirlenen amaçların gerçekleştirilmesi için yeterli olmayacağını ortaya çıkması halinde, gerekli gördükleri ilave önlemler yada güçlendirilmiş eylemleri alacaklardır. Bu önlemleri yada eylemleri seçerken, Üye Devletler bunların etkinliklerini ve diğer muhtemel önleyici önlemlerle kıyasla masraflarını dikkate alacaklardır.
6. Üye Devletler bu Madde uyarınca oluşturdukları eylem programlarının etkinliğini değerlendirecek uygun izleme programları oluşturacak ve uygulayacaktır. 5. maddeyi kendi ulusal toprakları genelinde uygulayan Üye Devletler, tarımsal kaynaklardan gelen sulara nitrat kirlenmesinin boyutunu belirlemeye olanak verecek şekilde seçili ölçüm noktalarında suların (yer üstü suları ve yer altı suyu) nitrat içeriğini izleyeceklerdir.
7. Üye Devletler eylem programlarını, 5. paragrafa göre alınan ilave önlemler dahil, en azından her dört yılda bir gözden geçirecek ve gerekli ise revize edeceklerdir. Üye Devletler eylem programlarındaki değişiklikler konusunda Komisyona bilgi vereceklerdir.

Madde 6

1. Üye Devletler korunmasız bölgeleri belirlemek yada belirlemeleri revize etmek için;
  - (a) Direktifin tebliğinden itibaren iki yıl içinde, tatlı sulardaki nitrat konsantrasyonunu bir yıllık dönem üzerinden izleyeceklerdir:
    - (i) 75/440/EEC sayılı Direktifin 5 (4). Maddesinde yer alan yerüstü suyu örnek alma istasyonlarında ve/veya Üye Devletlerin yer üstü suyunu temsil eden diğer örnek alma istasyonlarında en azından aylık veya sel dönemlerinde daha sık;
    - (ii) Üye Devletlerin yer altı su yataklarını temsil eden örnek alma istasyonlarında, düzenli aralıklarla ve 80/778/EEC sayılı Direktif hükümlerini dikkate alarak;
  - (b) (a)'da anahatları belirlenen izleme programını, izleme programının yalnızca her sekiz yılda bir tekrarlanmasını gerektiren önceki bütün örneklerde nitrat konsantrasyonu 25 mg/l'nin altında bulunan ve nitrat içeriğini artırması olası herhangi bir yeni faktörün görünmemesi hali hariç, en azından dört yılda tekrarlamak;
  - (c) Tatlı sular, haliç ve kıyı sularının eutrophic durumunu her dört yılda bir gözden geçirmek.
2. EK IV'te oluşturulan referans ölçüm metodları kullanılacaktır.

Madde 7

5. ve 6. maddelerde atıfta bulunulan izleme için kılavuzlar 9. maddede öngörülen prosedüre uygun olarak hazırlanabilir.

Madde 8

Bu Direktifin ekleri 9. maddede öngörülen prosedüre uygun olarak, bilimsel ve teknik gelişmeye adapte edilebilir.

Madde 9

1. Komisyona Üye Devletlerin temsilcilerinden oluşan ve Komisyon temsilcisinin başkanlık edeceği bir Komite yardım edecektir.
2. Komisyon temsilcisi komiteye alınması gereken önlemler taslağı sunacaktır. Komite taslak hakkındaki görüşünü, başkan tarafından konunun aciliyetine göre belirlenecek süre sınırı içinde belirleyecektir. Görüş, Anlaşmanın 148 (2). Maddesinde Komisyondan gelen bir teklifin Konsey tarafından kabulü için gerekli görülen çoğunlukla kabul edilecektir. Üye Devletlerin komite içindeki oy ağırlığı sözkonusu madde hükmünde getirildiği şekilde belirlenecektir. Başkan oy kullanmayacaktır.
3. (a) Komisyon, tasarlanan önlemlerin komitenin görüşüne uygun olması halinde bu önlemleri kabul edecektir.
(b) Eğer tasarlanan önlemler komite görüşüne uygun değilse, yada herhangi bir görüş belirtilmemişse, Komisyon gecikmeksizin Konseye alınacak önlemlere ilişkin bir teklif sunacaktır. Konsey nitelikli çoğunlukla karar verecektir.
(c) Eğer Konseye havale edilmesi tarihinden itibaren üç ayın bitiminde Konsey bir karar vermemişse, teklif edilen önlemler, Konseyin alınan önlemlere basit çoğunlukla karşı çıkması hali hariç, Komisyon tarafından kabul edilecektir.

Madde 10

1. Üye Devletler, bu Direktifin tebliğini izleyen dört yıllık döneme ilişkin olarak ve daha sonraki her bir dört yıllık dönemlere ilişkin olarak Komisyona EK V'te ana hatları belirtilen bilgileri içeren bir rapor sunacaklardır.
2. Bu Madde uyarınca Komisyona sunulacak olan rapor ilgili olduğu dönemin bitimini izleyen altı ay içinde verilecektir.

Madde 11

Komisyon 10. maddeye uygun olarak aldığı bilgilere dayalı olarak raporları Üye Devletlerden almasını izleyen altı ay içinde özet raporlar yayınlayacak ve bunları Avrupa Parlamentosu ve Konseye gönderecektir. Bu Direktifin ve özellikle EK III hükümlerinin uygulamasının ışığında, Komisyon 1 Ocak 1998 tarihine kadar Konseye, uygun olan hallerde bu Direktifin revizyonu için tekliflerin de ekleneceği bir rapor sunacaktır.

Madde 12

1. Üye bu Direktife uymak için gerekli yasaları, tüzükleri ve idari düzenlemeleri bu Direktifin tebliği tarihinden⁽¹⁾ iki yıl içinde yürürlüğe koyacaktır. Bu düzenlemeler hakkında Komisyona bilgi verecektir.
2. Üye Devletler bu önlemleri kabul ettikleri takdirde, bu düzenlemelerde bu Direktife atıfta bulunulacak yada resmen yayınlanmaları esnasında böyle bir referans eşlik edecektir. Böyle bir referansı yapma metodları Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

⁽¹⁾ Bu Direktif Üye Devletlere 19 Aralık 1991 tarihinde tebliğ edilmiştir.

3. Üye Devletler, bu Direktif kapsamında kabul ettikleri kendi ulusal mevzuatın belli başlı düzenlemelerinin metinlerini Komisyona ileteceklerdir.

Madde 13

Bu Direktif Üye Devletleri kapsamaktadır.

12 Aralık 1991 tarihinde Brüksel’de hazırlanmıştır.

Konsey Adına

Başkan

J.G.M. ALDERS

EK I

3 (1). MADDEDE ATIFTA BULUNULAN SULARIN BELİRLENMESİ KRİTERLERİ

A. 3 (1). Maddede atıfta bulunulan sular, diğer hususların yanısıra, aşağıdaki kriterlerden yararlanılarak belirlenecektir:

1. Yer üstü suları, özellikle içme suyu temini için kullanılan yada kullanımı amaçlananların, 75/440/EEC sayılı Direktife göre belirlenen nitrat konsantrasyonlarından daha fazla nitrat konsantrasyonu içerip içermediği veya eğer 5. maddeye göre önlem alınmazsa içecek olup olmadığı;
2. Yer altı sularının, 50 mg/l nitrat içerip içermediği yada eğer 5. maddeye göre önlem alınmazsa içecek olup olmadığı;
3. Doğal tatlı su gölleri, diğer tatlı su kaynakları, haliçler, kıyı suları ve deniz sularının eutrophic olup olmadığı yada eğer 5. maddeye göre önlem alınmazsa yakın gelecekte eutrophic hale gelip gelmeyeceği.

B. Bu kriterleri uygularken, Üye Devletler ayrıca şunları da dikkate alacaktır:

1. Suyun ve toprağın fiziksel ve çevresel özellikleri;
2. Nitrojen bileşiklerinin çevre içinde (suda ve toprakta) davranışına ilişkin mevcut anlayış;
3. 5. maddeye göre alınan önlemin etkisinin mevcut anlayış biçim.

EK II

İYİ TARIMSAL UYGULAMA KURAL(LAR)I

A. Nitratların neden olduğu kirlenmenin azaltılması amacıyla ve Topluluğun farklı bölgelerindeki şartları dikkate alarak iyi tarımsal uygulama kuralı yada kurallarının, ilgili oldukları ölçüde, aşağıdaki unsurları içeren belli hükümleri içermesi gereklidir:

1. Gübrenin toprağa uygulanmasının uygun olmadığı periyotları;
2. Gübrenin toprağa adım adım serpilerek uygulanmasını;
3. Gübrenin suya doymuş, sele maruz kalmış, donmuş yada karla kaplı toprağa uygulanmasını;
4. Gübrenin su yataklarına yakın topraklara uygulanma şartlarını;
5. Çiftlik hayvanı gübreleri için depolama araçları kapasitesi ve yapımını, canlı hayvan gübresi ve atık suları içeren sıvıların silaj gibi depolanmış bitki materyallerinden yer altı yada yer üstü suları, topraktan süzülme yada sızma yoluyla kirlenmesini önleyecek önlemler dahil;
6. Hem kimyasal gübrenin hem de çiftlik hayvanı gübresinin su içinde besin kaybını kabul edilebilir bir düzeyde tutabilecek şekilde toprağa uygulanması prosedürlerini.

B. Üye Devletler aşağıdaki unsurları da iyi tarımsal uygulamalar kural(lar)ına dahil edebilirler:

7. Toprak kullanımı yönetimi, ürün rotasyon sistemlerinin ve yıllık yetiştirilen ürünlere orantılı olarak kalıcı ürünlere ayrılan arazi miktarının oranı dahil;

8. Aksi halde suda nitrat kirlenmesine neden olabilecek olan nitrojeni yağmurlu dönemler boyunca topraktan alabilecek asgari miktarda bitkinin muhafazası;
9. Gübreleme planlarının çiftlik bazında yapılması ve kullanılan gübrelerin kaydının tutulması;
10. Suyun sızıntılardan kirlenmesinin ve sulama sistemlerinde bitki köklerinin ilerisine suyun inmesinin önlenmesi.

EK III

EYLEM PROGRAMLARINA DAHİL EDİLMESİ GEREKEN 5 (4). MADDEDE ATIFTA BULUNULAN ÖNLEMLER

(a) 1. Önlemler şunlara ilişkin kurallar içerecektir:

1. Belli tür gübrelerin toprağa uygulanmasının yasaklanacağı dönemleri;
2. Çiftlik hayvanı gübresi depolama araçlarının kapasitesi; bu kapasite mutlaka korunmasız bölgede toprağa uygulamanın yasaklandığı en uzun dönem boyunca depolama için gerekli olandan fazla olmalıdır, bunun istisnası yetkili makama, gerçek depolama kapasitesi aşan hayvan gübresi miktarının çevreye zarar vermeyecek usulle elden çıkarılacağına kanıtlanabilmesidir;
3. Toprağa gübre uygulanmasının, iyi tarımsal uygulamaya uygun şekilde ve ilgili korunmasız bölgenin özellikle şunlar dahil olmak üzere özelliklerini dikkate alarak sınırlanması:

(a) toprak şartları, toprak tipi ve eğimi;

(b) iklim şartları, yağmur miktarı ve sulama;

(c) arazi kullanımı ve tarımsal uygulamalar, ürün rotasyon sistemleri dahil;

ve şunlar arasında bir dengeye dayalı olmalıdır:

(i) ürünlerin öngörülebilir nitrojen gereksinimleri ve (ii) ürünlere topraktan ve gübrelemeden şunlara karşı gelecek şekilde nitrojen tedariki:

- ürünlerin önemli derecelerde nitrojen kullanmaya başladığı anda toprakta var olan nitrojen miktarı (kış bitiminde kalan fazlalık miktarı),
  - topraktaki organik nitrojen rezervlerinin net mineralleşmesi yoluyla nitrojen tedariki,
  - çiftlik hayvanı gübrelerinden nitrojen bileşikleri ilaveleri,
  - kimyasal yada diğer gübrelerden nitrojen bileşikleri ilaveleri.
3. Bu önlemler, her bir çiftlik yada çiftlik hayvanı birimi için, toprağa her yıl için uygulanan çiftlik hayvanı gübresi miktarının, hayvanların kendileri tarafından bırakılanlar dahil, hektar başına belirlenen miktarı geçmemesini sağlayacaktır.

Hektar başına belirlenen miktar 170 kg N içeren miktarda hayvan gübresi olacaktır. Ancak:

(a) Üye Devletler eylem programının ilk dört yılı için 210 kg N'ye kadar nitrat içeren hayvan gübresi miktarına izin verebilirler;

(b) İlk dört yıllık eylem programı esnasında ve sonrasında, Üye Devletler yukarıda atıfta bulunulandan farklı miktarlar belirleyebilirler. Bu miktarların 1. maddede belirlenen amaçların gerçekleştirilmesini önlemeyecek şekilde belirlenmesi ve objektif kriterlere göre gerekli görülmesi şarttır. Örneğin;

- uzun yetiştirme dönemleri,
- yüksek nitrojen alan ürünler,
- istisnai biçimde yüksek denitrifikasyon kapasitesine sahip topraklar.

Eğer bir Üye Devlet (b) alt paragrafına uygun olarak farklı bir miktara izin verirse, Komisyonu bu konuda bilgilendirecek ve Komisyon bu uygulamanın gerekçelerini 9. maddede belirlenen prosedüre uygun olarak inceleyecektir.

3. Üye Devletler 2. paragrafta atıfta bulunulan miktarları hayvan sayılarına göre hesaplayabilirler.

4. Üye Devletler 2. paragraf hükümlerini uygulamada izledikleri usul konusunda Komisyona bilgi vereceklerdir. Komisyon kendisine verilen bilgilerin ışığında, eğer gerekli görürse, Konseye 11. maddeye uygun olarak uygun teklifler yapabilir.

EK IV

REFERANS ÖLÇÜM METODLARI

Kimyasal Gübreler

Nitrojen bileşikleri Üye Devletlerin gübreler için örnek alma ve analiz metodlarına ilişkin yasalarının uyumlulaştırılması hakkındaki 22 Haziran 1977 tarih ve 77/535/EEC sayılı¹ (89/519/EEC sayılı Direktifle değişik²) Komisyon Direktifinde tanımlanan metodu kullanacak ölçülecektir.

Tatlı sular, kıyı suları ve deniz suları

Nitrat konsantrasyonu Topluluk içinde yerüstü tatlı suyu kalitesi hakkında karşılıklı bilgi değişimi için ortak bir prosedür oluşturan 12 Aralık 1977 tarih ve 77/795/EEC sayılı³ (86/574/EEC sayılı kararla değişik⁴) Konsey Kararına göre ölçülecektir.

EK V

10. MADDEYE GÖRE VERİLECEK RAPORLARIN İÇERECEĞİ BİLGİLER

1. 4. Maddeye göre alınan önleyici eylemlere ilişkin açıklama.
2. Aşağıdakileri gösteren bir harita:
  - (a) 3 (1). Madde ve EK I'e göre belirlenen sular, her bir su için belirleme amacıyla EK I'deki hangi kriterlerin kullanıldığını göstererek;
  - (b) Belirlenmiş korunmasız bölgelerin yeri, mevcut bölgelerle önceki rapordan bu yana belirlenen bölgeleri birbirinden ayırarak.
3. 6. Maddeye göre alınan sonuçlara ilişkin yapılan izlemenin bir özeti, her bir korunmasız bölgenin belirlenmesine ve korunmasız bölgelerin herhangi bir şekilde revize edilmesi yada ilave edilmesine yol açan değerlendirmeleri içeren bir açıklama ile birlikte.
4. 5. maddeye göre hazırlanan eylem programlarının bir özeti. Özellikle:
  - (a) 5 (4) (a) ve (b) maddelerinde öngörülen önlemler;
  - (b) EK III (4)'te öngörülen bilgiler;
  - (c) 5 (5). Maddeye göre alınan ilave önlemler yada güçlendirilen eylemler;
  - (d) 5 (6). Maddeye göre uygulanan izleme programları sonuçlarının bir özeti;
  - (e) Üye Devletlerin 3 (1). Maddeye uygun olarak belirlenen suların eylem programındaki önleme cevap vermesi olası süreye ilişkin varsayımları, bu varsayımların içerdiği belirsizlik düzeyinin gösterilmesi ile birlikte.

İşbu tercümenin (Tarımsal kaynaklardan gelen nitratların neden olduğu kirlenmeye karşı suların korunması Hakkında 12 Aralık 1991 tarihli KONSEY DİREKTİFİ (91/676/EEC) ve EK-I'den EK-V'e kadar) kimlik bilgileri büromuzda saklı tercümanımız tarafından aslına sadık kalınarak tercüme edildiğini onaylarız.

¹ OJ N L 213, 22.8.1977, s.1

² OJ N L 265, 12.9.1989, s.30

³ OJ N L 334, 24.12.1977, s.29

⁴ OJ N L 335, 28.11.1986, s.44